

Digiloikkaaja ja kollegojen kouluttaja

Vuoden kieltenopettaja Heini Syyrilä esittäytyy.

TEKSTI HEINI SYYRILÄ KUVA MARJA HELANDER

Olen kotoisin Hattulasta, jossa olen nykyään töissä omalla vanhalla koulullani. Minusta piti alun perin tulla liikunnanopettaja, mutta myös kielet ovat aina kiinnostaneet. Lukion jälkeen kävin yhtenä ihan ensimmäisistä naisista armeijan. Suoritin saksan ja ruotsin opinnot Jyväskylän yliopistossa. Valmistumisen jälkeen tein pari vuotta töitä muualla, kunnes palasin Hattulaan. Ensimmäisten työvuosieni aikana hankin kesäopintoina vielä englannin kielen pätevyuden.

Olen päätenyt alalle, joka on minulle ”se oikea”, sillä nautin suunnattomasti luovasta työstäni lasten ja nuorten parissa. Meneillään on 16. työvuoteni, ja tuntuu, että motivoivia ja kiinnostavia asioita on valtavasti. Haluan koko ajan kehittää osaamistani, ja panostan paljon työhöni. Tuntuu mahtavalta tulla valituksi vuoden kieltenopettajaksi! Se, että tekemääni kehitystyötä arvostetaan valtakunnallisesti, kannustaa jatkamaan entistä tarmokkaammin.

Sähköisiä työvälineitä

Tärkeintä digiloikan keskellä on muistaa se, että digitaalisuus on vain yksi työkaluista. Sitä täytyy osata käyttää, jotta siitä voi hyötyä, mutta ei pidä tarkertua vain sovelluksiin. Keskeistä on, mitä sovelluksia keskenään ja muuhun opetukseen yhdistelemällä saadaan aikaan.

Itselleni tärkeä havainto on ollut, että tehokkaimman oppimiskokemuksen voi tarjota, kun oppilaat saavat itse valita digitaalisen, toiminnallisen ja perinteisen oppikirjatyöskentelyn väliltä ja yhdistellä niitä haluamassaan järjestyksessä. Tärkeää on myös, että opettaja ei yksin tuota kaikkea materiaalia valmiiksi. Opettaja antaa raamit, ja oppilaat itse tuottavat kukin oman tasoisiaan tuotoksia. Digitaaliset tuotokset kuten animaatiot ja videot tallennetaan oppilaan portfolioon osaksi hänen kehityskaartaan ja itsearviointiaan.

Digiloikan historiaa

Kiinnostuin tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämisestä opetuksessa toisena työvuoteni 2003–2004 Tervakosken yhteiskoulussa ja lukiossa, jossa käytössä oli Peda.net-alue. Luokissa ei ollut tietokoneita, joten keräilin alustalle it-

seäni varten netistä löytämiäni linkkejä eri kursseihin. Kun siirryin Parolan yhteiskouluun ja lukioon, sain rehtorinkin innostumaan Peda.netistä, ja pääsin vuonna 2005 osallistumaan ensimmäisiin TVT-aiheisiin koulutuksiin. Kurssin jälkeen koulutinkin jo itse muita opettajia Peda.netin käyttöön. Älytaulun ja datatykin sain luokkaani vasta vuosikymmenen loppupuolella, ja uusista mahdollisuuksista innostuneena aloin vimmatusti kehittää omia opetusmateriaalejani.

Syksyllä 2012 lukionsa aloittaneet opiskelijat saivat meillä Hattulan kunnan hankkimat henkilökohtaiset läppärit käyttöönsä. Kehittämistyöni pääsi aivan uuteen ulottuvuu-

VUODEN KIELTENOPETTAJA 2017

SUKOLin valinta vuoden kieltenopettajaksi on Parolan yhteiskoulun ja lukion ruotsin ja saksan lehtori Heini Syyrilä. Heini Syyrilä on kehittänyt pitkäjänteisesti menetelmiä, joilla tietotekniikka tulee kieltenopetuksen luontevaksi osaksi. Hän on ollut edelläkävijä sähköisten kokeiden kehittämisessä. Hän jakaa avoimesti vinkkejä kollegoilleen ja kouluttaa kieltenopettajia opetuksen sähköistämässä ja toiminnallisten menetelmien käytössä.

Vuoden kieltenopettaja -palkinto jaettiin SUKOLin juhlaseminaarissa Hanasaassa 7.10.2017. SUKOL on valinnut vuoden kieltenopettajan 1990-luvulta asti. Palkinnon arvo on 1 000 euroa, ja sen lahjoittaa Sanoma Pro.

teen. Loin opiskelijoille heti Peda.net-alustalle sähköisiä materiaaleja varten omat kurssisivut sekä jokaiselle oman sähköisen portfolion, johon koottiin kaikki sähköiset tuotokset koko lukioajalta. Viimeisen 3–4 vuoden aikana isoon rooliin ovat nousseet erilaiset ilmaiseksi käytettävät selainpohjaiset sovellukset. Olen kokeillut yli 70 sovellusta ja koonnut niitä omaksi listakseen käyttöesimerkkien ja monesti myös itse laatimieni tutoriaalien kera. Tämä lista on kaikkien nähtävissä www.kieltenopetus.fi/digitaalisuus-sivullani. Myös iPadin tarjoamat mahdollisuudet, kuten animaatiot, ovat upea työväline kieltenopetukseen.

Tarinalliset kokeet

2012 aloin kehittää sähköistä testausta. Mitä enemmän käytiin älytauluni Active Inspire -ohjelmaa, sitä vakuuttuneempi olin siitä, että sillä voisi luoda erinomaisesti kokeita, joihin saa upotettua liikuteltavia elementtejä, kuvaa, linkkejä, videoita, äänitiedostoja. Niinpä laadin lopulta sillä SAB31-kurssiin ensimmäisen tarinallisen kokeeni, jossa päähenkilö on vaihto-oppilaana saksalaisessa perheessä ja kokeessa eletään hänen vuotensa läpi: ensikohtaamisesta perheen kanssa erilaisiin koulutilanteisiin ja vaikkapa loman viettoon Alpeilla. Koe testaa tilanteissa selviytymisen lisäksi sanaston ja kieliopin hallintaa. Jokainen tehtävä on oma sivunsa tiedostossa, ja tehtävänä voi olla esimerkiksi nauhoittaa puuttuvat repliikit vihjeen mukaan tai kuuntelun pohjalta päättämällä. Tehtävätyypeissä pyritään mahdollisimman luonnolliseen kommunikaatioon.

Oppilaat ylistivät ensimmäistä koetta motivoivaksi, vaikka se oli kamalan pitkä. Tuli kuulemma tunne, että tietää selviävänsä kohdemaassa kurssin aikana opetelluista perustilanteista. Opettajan näkökulmasta haastavinta oli keksiä ja tuottaa kaikki materiaali äänitekäsikirjoituksia myöten. Myöhemmin aloin upottaa kokeisiini esimerkiksi Tellagami-sovelluksella laatimiani videoita kuunteluiksi. Alkeiskurssien jälkeen siirryin yhdistelmäkokeisiin: varsinainen koe on Peda.net-alustalla, josta ladataan yhtenä osana tällainen tarinallinen osio kommunikaatiotilanteineen. Mielestäni tärkeintä tarinallisissa kokeissani on se, että puhuminen on

mukana ja että tehtävätyypit vaihtelevat tilanteen mukaan kuuntelemisen, puhumisen ja kirjoittamisen välillä.

Toiminnallisuus motivoi

Kiinnostuin toiminnallisuudesta reilu vuosi sitten, kun ystävänäni kieltenopettaja Heini Vuorinen suoritti erityisopettajan opintoja ja teki luokassani kurssitöitä. Kun huomasin oppilaiden innostuksen ja onnistumisen kokemukset, aloin itsekin käyttää toiminnallisuutta. Oivalsin varsin pian, että maailma on pullollaan monelle ihmiselle tarpeetonta tavaraa kuten vanhoja leluja tai puutteellisia lautapelejä, ja aloin laatia näistä toiminnallista materiaalia. Monet kerrat olen nähnyt ihan uudenlaista osaamista niiltäkin oppilailta, jotka eivät saa paperille mitään tai uskalla koko luokan kuullen tuoda esiin osaamistaan.

Tärkeintä digiloikan keskellä on muistaa se, että digitaalisuus on vain yksi työkaluista.

Olen kouluttanut eri asteiden opettajille digitaalisuuden hyödyntämistä opetuksessa nyt jo useamman vuoden ajan. Kun Yleisradion toimittaja bongasi viime keväänä Facebookissa kyselyni pääsiäismunakoteloista, hän teki jutun toiminnallisista materiaaleistani, ja sen jälkeen minua on pyydetty paljon kouluttamaan myös niiden käytöstä kieltenopetuksessa. Viime kesänä järjestimme Heini Vuorisen kanssa yhteistyössä Hämeen kesäyliopiston kanssa nelipäiväisen kesäkurssin digitaalis-taktilisen pedagogiikan hyödyntämisestä opetuksessa. Sähköisyyden ja toiminnallisuuden yhdistämisestä voit lukea lisää jutustamme seuraavalta aukeamalta. Saamani palaute on vahvistanut uskoa siihen, että tällaista koulutusta todellakin tarvitaan opettajille.

Kieliä Hattulassa

Hattula on alle 10 000 asukkaan kunta Hämeessä. Meillä kieltenopetuksesta, myös 6. luokan ruotsin opetuksesta vastaavat aineenopettajat. Alakouluissa on A2-saksaa ja yhdessä koulussa espanjaa. Yläkoulussa englantia ja ruotsia on kohta 10 vuotta opetettu joustavissa ryhmissä, jotka ovat toimineet pedagogisesti järkevänä ratkaisuna oppimisen tukena. B-kielinä meillä tarjotaan saksaa, espanjaa ja venäjää, jotka ovat tarjolla myös omassa lukiossamme. Ryhmiä ei käynnisty joka vuosi, ja ne ovat pieniä. Lukiossa pieniäkin ryhmiä käynnistetään, mutta niitä yhdistellään sitten eri vuosiluokilta. Oppikirjatilanne on haastava, kun 8.–9.-luokkalaisten ruotsissa on työkirjoina vain luokassa pidettävä käsikirjasto. Ensi vuodelle on luvassa lisäksi isot koulutussäästöt, joten ryhmäkoot kasvavat ja entistä vähemmällä pitää tulla toimeen myös paikallisissa kielissä.